

**Uchwała Nr X/81/15
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 28 października 2015r.**

w sprawie przyjęcia planu „ Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow”.

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 6, art.7 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2013r. poz.594 ze zm.) Rada Miejska w Rynie uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „ Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow” w części dotyczącej Miasta Ryn, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ryn.

§ 3

Traci moc Uchwała Nr VII/52/15 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 30 czerwca 2015r.w sprawie przyjęcia planu „ Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow”.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Michał Szczebiot

Załącznik do uchwały Nr X/81/15
Rady Miejskiej w Rynie
z dnia 28 października 2015r.

**Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast
Cittaslow w części dotyczącej
Miasta Ryn**

Październik 2015

1. Ogólna charakterystyka obszaru

Miasto położone jest w środkowo-wschodniej części województwa Warmińsko-Mazurskiego, od zachodu sąsiaduje z gminą Mrągowo i Kętrzyn, od wschodu z gminą Giżycko i Miłki, od południa z gminą Mikołajki. Gmina należy do powiatu giżyckiego. Obszar miasta obejmuje powierzchnię 414 ha.

Położenie miasta Ryn na tle powiatu giżyckiego

W opracowaniu wykorzystano mapy cyfrowe IMAGIS (R)

Źródło: Zasoby internetowe www.zpp.gov.pl

Miasto Ryn położone jest centralnie w stosunku do dwóch najzasobniejszych kompleksów chroniących środowisko naturalne - Jezior Śniardwy i Mamry. Miasto położone jest na przesmyku między dwoma rozdzielonymi systemami wodnymi. Na południu jeziora Ryńskie i Tałty mają połączenie poprzez jezioro Śniardwy i rzekę Pisę z dorzeczem Wisły oraz przez kanały (przekopane w XIX w) posiadają, połączenie z systemem jeziora Mamry i rzeką Węgorapą, dopływem Pregoty. Na Północy jeziora Ołów i Orło przez półtorakilometrowy przesmyk w rejonie Głębowa mają połączenie z jeziorem i rzeką Guber, która jest częścią systemu wodnego rzeki Łyny. Przekopane w XIX w kanały rekonstruują dawne połączenia, które zanikły w wyniku zarastania jezior i obniżania się ich poziomu. Samo miasto położone jest pomiędzy jeziorami Ryńskim i Ołów, na trasie Mrągowo-Giżycko.

Przez gminę Ryn przebiega: droga krajowa nr 59 (Giżycko - Ryn - Mrągowo – Stare Kielbonki - Rozogi), klasy technicznej G (droga ta stanowi podstawowe połączenie komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami oraz najbliższymi miastami m.in. z miastem Giżycko i z miastem Mrągowo), droga wojewódzka nr 642 Kętrzyn – Ryn - Mikołajki.

Infrastruktura

Stan techniczny sieci wodno-kanalizacyjnych należy uznać za zadowalający. Prowadzone są sukcesywne remonty i konserwacje sieci wodociągowo-kanalizacyjnych wraz z wymianą odcinków wyeksploatowanych. Miasto Ryn posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w północno-zachodniej części miasta. Przepustowość oczyszczalni wynosi obecnie 1300 m³/dobę. Została ona oddana do eksploatacji w 1986 r., a w 2007 r. gruntownie zmodernizowana.

W latach 2009-2012 w Gminie Ryn wybudowano 134 km kanalizacji oraz 84 km wodociągów.

Miasto Ryn posiada mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków zlokalizowaną w północno-zachodniej części miasta. Przepustowość oczyszczalni wynosi obecnie 1300 m³/dobę. Została ona oddana do eksploatacji w 1986 r., a w 2007 r. gruntownie zmodernizowana. Ścieki po oczyszczeniu są odprowadzane do jeziora Ryńskiego. Obecny dopływ ścieków wynosi średnio 450 m³ na dobę

Nieczystości stałe z obszaru miasta i gminy usuwane są w sposób zorganizowany.

Gmina Ryn jest członkiem Mazurskiego Związku Międzygminnego – Gospodarka Odpadami. Na potrzeby związku powstał Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych z siedzibą w Spytkowie.

Dostępność do energii elektrycznej na terenie gminy można określić jako dobrą, aczkolwiek infrastruktura energetyczna wymaga rozbudowy i dalszej modernizacji.

Z GPZ wyprowadzone są linie 15kV, w obrębie miasta Ryn napowietrzne i kablowe, a na terenie gminy napowietrzne zasilające stacje transformatorowe zlokalizowane w pobliżu odbiorców energii elektrycznej. Istniejąca sieć SN w około 20% nie nadaje się do przesyłu większych mocy niż przesyłane obecnie. Dlatego też, ale również ze względu na stan techniczny, będzie musiała zostać zmodernizowana, przy zwiększonych potrzebach energetycznych odbiorców.

Punktami zasilania w energię elektryczną odbiorców w obrębie Gminy Ryn są Główny Punkt Zasilający 110/15 kV Mikołajki, zasilany linią napowietrzną 110 kV Mrągowo – Mikołajki oraz Główny Punkt Zasilający 110/15 kV Giżycko, zasilany linią napowietrzną 110 kV Wydminy – Giżycko – Kętrzyn. Z GPZ 110/15 kV wyprowadzone są linie 15 kV, w obrębie miasta Ryn napowietrzne i kablowe, a na terenie gminy napowietrzne. Linie te zasilają stacje transformatorowe zlokalizowane w pobliżu odbiorców energii elektrycznej.

Źródła ciepła na terenie miasta Ryn opierają się o kotłownie zasilane gazem, olejem opałowym oraz węglem. Miasto Ryn zasilane jest w gaz ziemny z regionalnego systemu gazowniczego. Podstawowe zasilanie stanowi gazociąg wysokiego ciśnienia biegnący z Mrągowa. Odbiorcami gazu jest około 95% gospodarstw domowych miasta Ryn.

Większe źródła ciepła na terenie miasta Ryn opierają się o kotłownie zasilane gazem i olejem opałowym, które ogrzewają:

- Osiedle, ul. Świerczewskiego - 2 kotły po 295 kW, budynek „rotacyjny” - 2 kotły: 105 i 130 kW -gazowe,
- Szkoła podstawowa, ul. H. Sawickiej - 2 kotły po 345 kW -gazowe,
- Osiedle, ul. Kopernika 9 - 2 kotły po 170 i 140 kW -komunalne, 2 piece spółdzielcze - olejowe, gazowe
- Osiedle Mazurskie - 4 kotły po 105 i 70 kW i 11 kotłów Spółdzielni Mieszkaniowej – olejowe, gazowe

Zagospodarowanie przestrzenne

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta została ukształtowana historycznie i uwarunkowana w znacznym stopniu bezpośrednim położeniem miasta na brzegu jezior Ryńskiego i Ołów, a także przebiegu szlaków handlowych i roli miasta w ówczesnym systemach obronnych regionu. W pierwszej połowie XIV w. rozpoczęto w budowę zamku. Ówczesny układ miasta, choć rozbudowywany, został w znacznej mierze zachowany.

Czołowym obiektem tej grupy jest zamek w Rynie z XIV w. wielokrotnie przebudowywany, przy czym największa przebudowa miała miejsce w XVI w. z przeznaczeniem na wiezienie dla kobiet. Najliczniejszą grupę stanowią budynki mieszkalne: miejskie i wiejskie. Ponadto są budynki publiczne, gospodarcze i obiekty

techniczne. Licznie zachowała się małomiasteczkowa zabudowa Rynu z 2 połowy XIX w i z przełomu wieków XIX/XX oraz okresu międzywojennego. Mimo dużego zaniedbania wyglądu, budynki większości mają dobrze zachowaną substancję zabytkową. Znaczna ich ilość znajduje się w rejestrze zabytków.

Obszar centrum wraz z bezpośrednio do niego przylegającymi jeziorami stanowi najbardziej atrakcyjny teren miasta. Jednocześnie zagospodarowanie terenów położonych nad jeziorami Ryńskim i Ołów, będącymi terenami rekreacji o charakterze wypoczynkowym, jednocześnie są miejscem, które mieszkańcy i turyści wykorzystują bardzo intensywnie. W 2012 roku nad jez. Ołów powstała ścieżka rekreacyjno – wypoczynkowa o długości ponad 4 km licznie odwiedzana przez mieszkańców i osoby przybywające do Rynu.

W Rynie znajdują się również liczne zabytki i obiekty o wartości historycznej. Według dostępnych informacji na terenie miasta występują następujące zabytki: Obiekty nieruchome wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Olsztynie:

- część miasta, XIV-XVIII, nr rej.: 501 z 20.02.1961 oraz 47 z 1.06.1979
- cmentarz ewangelicki „stary”, ob. komunalny, ul. Partyzantów, XVIII/XIX, nr rej.: 518 z 27.07.1986
- kaplica, nr rej.: j.w.

- wieża ciśnień, 1940, nr rej.: j.w. → osobny wpis, nr rej.: A-1775 z 30.01.2001
- zamek, 2 poł. XIV, 1853, nr rej.: 515 z 12.07.1961 oraz 4 z 9.02.1979
- dom, ul. Konrada Wallenroda 5, 1870, nr rej.: A-1356z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 3, 1870, nr rej.: 263 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 6, 1900, nr rej.: A-1359z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 8, 1860, nr rej.: 264 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 10, 1870, nr rej.: 267 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 12, 1870, nr rej.: 266 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 14, 2 poł. XIX, nr rej.: 269 z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 15, 1902, nr rej.: A-1350z 16.02.1982
- dom, ul. Kopernika 20, 1919, nr rej.: A-1366 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 2, 1919, nr rej.: 271 z 17.02.1982

- dom, ul. Kościuszki 3, 1857, nr rej.: 274 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 7, 1840, nr rej.: 273 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 8, 1850, nr rej.: 276 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 11, 1916, nr rej.: 275 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 13, 2 poł. XIX, nr rej.: A-1373 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 14, 1870, nr rej.: A-1372 z 17.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 15, 1900, nr rej.: 280 z 18.02.1982
- dom, ul. Kościuszki 17, k. XIX, nr rej.: 717 z 15.11.1967
- dom, ul. Kościuszki 18, 1900, nr rej.: A-1371 z 17.02.1982
- dom, ul. Nowickiego 3, 2 poł. XIX, nr rej.: 260 z 16.02.1982
- dom, ul. Nowickiego 4, 1850, nr rej.: A-1354 z 16.02.1982
- dom, ob. kaplica ewangelicka, ul. Partyzantów 1, XIX-XX, nr rej.: 270 z 17.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 6, nr rej.: 255 z 16.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 8, nr rej.: 254 z 16.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 11, nr rej.: 716 z 15.11.1967 oraz 253 z 16.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 12, nr rej.: 718 z 16.11.1967 oraz 296 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 13, nr rej.: 297 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 16, nr rej.: 719 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 17, 1884, nr rej.: 295 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 19, k. XIX, nr rej.: 720 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 20, nr rej.: 293 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 21, nr rej.: 721 z 16.11.1967 oraz 294 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 22, nr rej.: 291 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 24, nr rej.: 722 z 16.11.1967 oraz 292 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 26, k. XIX, nr rej.: 723 z 16.11.1967
- dom, ul. Świerczewskiego 27, nr rej.: 289 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 29, nr rej.: 290 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 30, nr rej.: 287 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 31, nr rej.: 288 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 32, nr rej.: 285 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 33, 1870, nr rej.: 286 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 35, nr rej.: 283 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 39, nr rej.: 284 z 18.02.1982

- dom, ul. Świerczewskiego 43, nr rej.: 281 z 18.02.1982
- dom, ul. Świerczewskiego 45, nr rej.: 282 z 18.02.1982
- dom, ul. Traugutta 7, nr rej.: 261 z 16.02.1982
- dom, pl. Wolności 4, nr rej.: 258 z 16.02.1982
- dom, pl. Wolności 13, nr rej.: 257 z 16.02.1982
- młyn wodny, ob. elektryczny, ul. Sawickiej 3, 2 poł. XIX, nr rej.: 256 z 16.02.1982
- wieża ciśnień, ul. Partyzantów 6a, 1940, nr rej.: A-1775 z 30.01.2001

Wobec licznych zniszczeń wojennych jakie dotknęły podobne miasteczka dobry stan zachowania ryńskich zabytków w powiązaniu z dogodnym położeniem na szlaku kołowym i wodnym, czyni miasto wyjątkowo atrakcyjnym, gdzie wykorzystanie niewątpliwych walorów zabytkowych powinno owocować turystycznym rozwojem miasta

Komunikacja

Gmina posiada dobrze rozwinięty układ komunikacyjny. W granicach administracyjnych gminy Ryn układ komunikacji drogowej tworzą drogi:

- Krajowa.
- Wojewódzkie
- Powiatowe.
- Gminne.

Droga krajowa

Przez gminę Ryn przebiega droga krajowa nr 59 (Giżycko - Ryn - Mrągowo – Stare Kielbonki - Rozogi), klasy technicznej G. Droga ta stanowi podstawowe połączenie komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami oraz najbliższymi miastami m.in. z miastem Giżycko i z miastem Mrągowo.

Drogi wojewódzkie

W gminie znajdują się 3 drogi wojewódzkie nr 592, 642, 643 .

Drogi powiatowe

Przez obszar miasta i gminy Ryn przebiega 10 dróg powiatowych, administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Giżycku.

Drogi publiczne gminne

Przez obszar miasta i gminy Ryn przebiega 25 dróg publicznych gminnych stanowiących uzupełnienie dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych.

Sfera społeczna

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012r. miasto Ryn zamieszkiwało 2948 mieszkańców.

Rok	Liczba mieszkańców
1996	3213
2006	3006
2012	2948

Główną przyczyną tego niekorzystnego zjawiska demograficznego jest malejąca liczba urodzeń. W całym badanym okresie rozmiary przyrostu naturalnego systematycznie się zmniejszały aż do ujemnego przyrostu, który obecnie notujemy. . Pozytywnym zjawiskiem, mogącym wpłynąć w przyszłości na wzrost liczby mieszkańców jest dodatnie saldo migracji w 2012r. tzn. liczba osób napływających do miasta była wyższa od liczby emigrujących.

Ilustracją powyższych stwierdzeń są zestawione poniżej dane statystyczne:

Rok	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Saldo migracji
1996	37	20	17	-11
2006	29	36	-7	-14
2012	26	27	-1	6

Gęstość zaludnienia w roku 2012 wynosiła 712osób na km².

W ciągu minionych lat nastąpiły niekorzystne zmiany w strukturze wieku ludności. Zmniejszył się udział dzieci i młodzieży z 25,12% do 17,30%, wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym z 61,97% do 67,00%, natomiast udział starszych ludzi z 12,91% do 15,70%. Zaistniałe zmiany w strukturze wieku ludności świadczą o postępującym procesie „starzenia się” mieszkańców miasta.

Grupy wieku	1996	2012	1996	2012
	w liczbach		w procentach	
przedprodukcyjny	807	511	25,12	17,30
produkcyjny	1991	1975	61,97	67,00
poprodukcyjny	415	462	12,91	15,70
Ogółem	3213	2948	100,0	100,0

Strefa gospodarcza

Lokalna gospodarka bazuje w znacznej mierze na uwarunkowaniach przestrzennych scharakteryzowanych w poprzednim rozdziale. Do roku 1990 w gminie Ryn dominującą dziedziną gospodarki było rolnictwo indywidualne oraz zorganizowane w formie PGRów. Na terenie Miasta również notowało się silne związki ze sferą rolnictwa. Przyzwoitą pozycję miał również sektor spółdzielczości inwalidzkiej. Przekształcenia gospodarcze w minionych 15- leciu doprowadziły do szeregu zmian w geografii gospodarczej gminy, lecz także samego Miasta. Podobnie jak w każdym małym mieście tego regionu pojawiło się duże bezrobocie, które trwa do dziś.

Obecnie w gminie Ryn wyróżnić można trzy dziedziny działalności gospodarczej:

- usługi,
- przemysł
- turystyka.

W Mieście Ryn przemysł reprezentuje wytwarzającą okna i drzwi z PCV i aluminium Firma JOCZ, Spółdzielnia Inwalidów "POKÓJ", Gminna Spółdzielnia SCH, stolarnie.

Sektor turystyczny z roku na rok ulega rozwojowi, z pewnością tendencje do rozwoju bazy noclegowej i rekreacyjnej będą dominujące i wytyczą przyszłe źródła wzrostu dochodów gminy i jej mieszkańców. W gminie funkcjonuje ponadto kilka zakładów rzemieślniczych i usługowych.

Do przedstawicieli sektora turystycznego zaliczyć należy w Mieście Ryn m. in.

- Mazurskie Centrum Kongresowo-Wypoczynkowe "Zamek - Ryn"
- Międzyszkolna baza sportów wodnych Ryn "ZOFIÓWKA"
- Ośrodek Żeglarsko - Wypoczynkowy "Wichrowe Wzgórza" w Rynie
- Ośrodek Wypoczynkowy – Żeglarski „Ryn”
- pensjonaty: Karczma u Wallenroda, Passat, Baszta, Hetman, Serce Mazur, zajazd Pod kasztanami.

Ogółem na terenie miasta zarejestrowano w 2010 r. 271 podmiotów gospodarczych, natomiast w 2013 roku 191 podmiotów.

Analizując strukturę podmiotów gospodarczych w mieście, w pierwszej kolejności wspomnieć należy o najliczniejszej grupie podmiotów w sekcji G klasyfikacji PKD związanej z handlem i naprawami pojazdów i sprzętu użytku domowego i osobistego (55 podmiotów), sektor usług budowlanych - 52 podmioty) oraz sektor hotelowy, wynajem domków i pokoi (47 podmiotów).

Najważniejszymi problemami społecznymi miasta Ryn są długotrwałe bezrobocie, unikanie pracy, ubóstwo, obszary dużego zróżnicowania wśród mieszkańców, uzależnienia (alkohol, używki, hazard, media), przemoc, przestępczość, wandalizm (graficiarze), żebranie w miejscach publicznych, emigracja osób w wieku produkcyjnym.

Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie): młodzież, osoby bezrobotne, seniorzy.

Na terenie Rynu występuje wiele negatywnych zjawisk społecznych. Najpoważniejszym problemem społecznym na terenie miasta są ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność, które powoduje uzależnienie się od świadczeń pomocy społecznej i prowadzi do wykluczenia społecznego. W ciągu ostatnich lat widoczna jest tendencja rosnąca wśród osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia oraz niepełnosprawności. Coraz bardziej widoczne są problemy osób starszych. Dotyczy to głównie funkcjonowania tego środowiska na płaszczyźnie aktywności społecznej, w tym spędzania czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań i integracji ze społeczeństwem. Osoby w wieku poprodukcyjnym w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym, nie pracują zawodowo i są zagrożeni wykluczeniem społecznym.

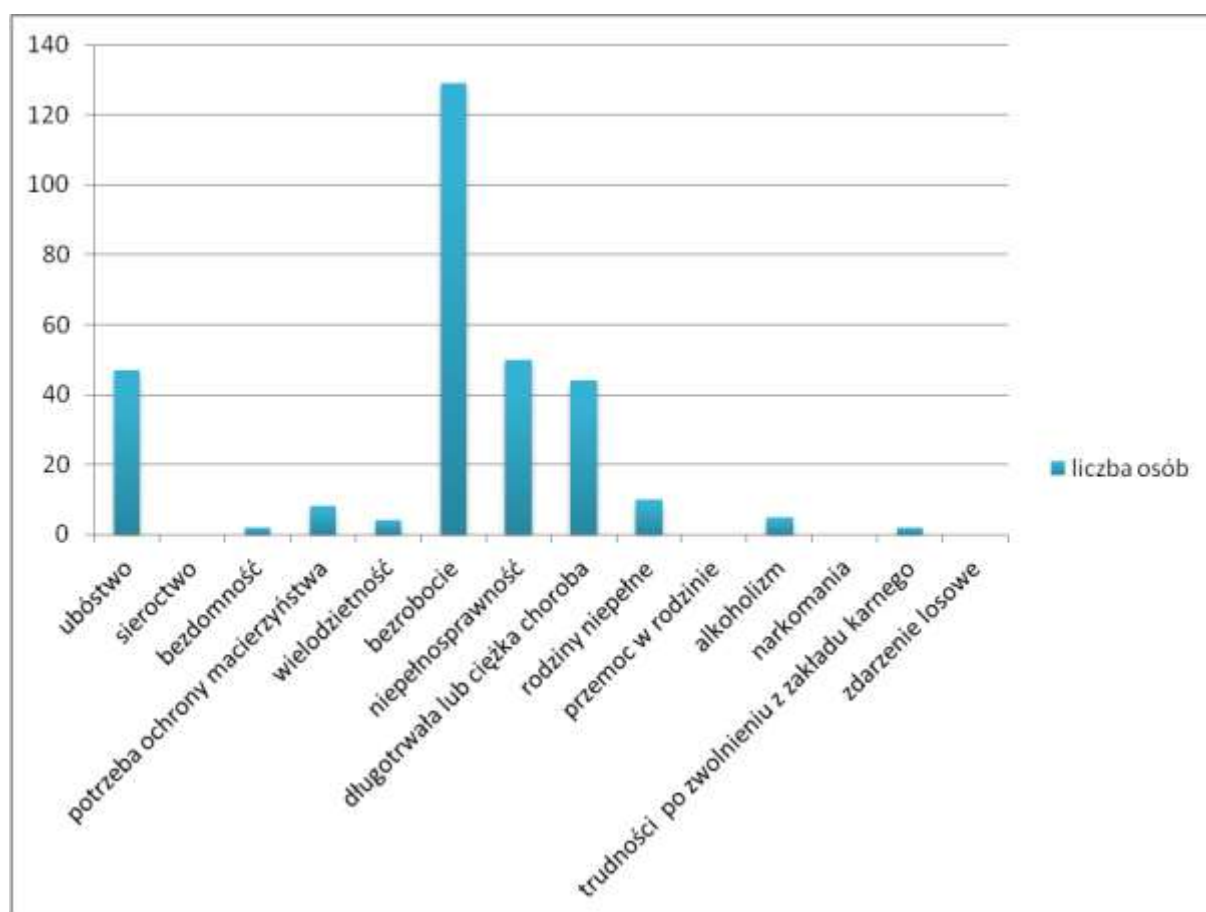
Osoby będące klientami Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rynie objęte były pomocą z tytułu: ubóstwa, bezdomności, potrzeby ochrony macierzyństwa, wielodzietności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub

ciężkiej choroby, rodziny niepełnej, alkoholizmu, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Jest to grupa społeczna, która ze względu na swoją sytuację zdrowotną jest szczególnie narażona na ryzyko wykluczenia społecznego. Osoby starsze mają ograniczony dostęp do wielu usług społecznych (występują bariery komunikacyjne i architektoniczne). Mieszkańcy miasta zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia i stworzenia warunków do zwiększenia swojego uczestnictwa w życiu społecznym i integracji ze społeczeństwem

W 2012 r. w mieście 11,33% mieszkańców korzystało z pomocy Miejsko-
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dysfunkcje społeczne występujące na terenie miasta, wśród osób korzystających z MGOPS:

W 2012 r. wśród 334 osób korzystających w mieście z usług MGOPS najczęstszym powodem korzystania z pomocy Ośrodka są bezrobocie (129 osób), niepełnosprawność (50 osób) oraz ubóstwo (47 osób).

2. Określenie delimitacji przestrzennej terytoriów wymagających wsparcia w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych

W poniższych tabelach przedstawiono metody obliczania wskaźników oraz warunki spełniania kryteriów.

Wskaźnik	Udział ludności korzystającej z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba mieszkańców miasta korzystających z pomocy społecznej - 334	
	Liczba korzystających z pomocy społecznej z obszaru analizowanego - 106	
	Liczba mieszkańców miasta - 2948	
	Liczba mieszkańców na obszarze analizowanym- 673	
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Rynie	
Sposób obliczeń	<u>Liczba korzystających z pomocy społecznej</u> Ogólna liczba mieszkańców	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{334}{2948} \times 100$	11,33
Obszar analizowany	$\frac{106}{673} \times 100$	15,75

Wartość wskaźnika liczby korzystających z pomocy społecznej w ogólnej populacji mieszkańców na obszarze jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta, spełnia zatem kryterium wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia w ramach kwalifikacji do objęcia rewitalizacją na podstawie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko – Mazurskiego na lata 2014-2020.

Wskaźnik	Wartość stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców	
Warunki spełnienia kryterium	Wartość wskaźnika uzyskanego dla analizowanego obszaru musi być wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla obszaru całego miasta	
Dane liczbowe	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych w mieście – 106	
	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy zamieszkałych na obszarze analizowanym – 35	
	Liczba mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym - 1975	
	Liczba mieszkańców obszaru analizowanego w wieku produkcyjnym - 472	
Źródło danych	Urząd Miasta i Gminy w Rynie	
Sposób obliczeń	<u>Liczba osób bezrobotnych</u> Liczba osób w wieku produkcyjnym	
Obliczenia		Wartość wskaźnika
Obszar całego miasta	$\frac{106}{1975} \times 100$	5,37
Obszar analizowany	$\frac{35}{472} \times 100$	7,42

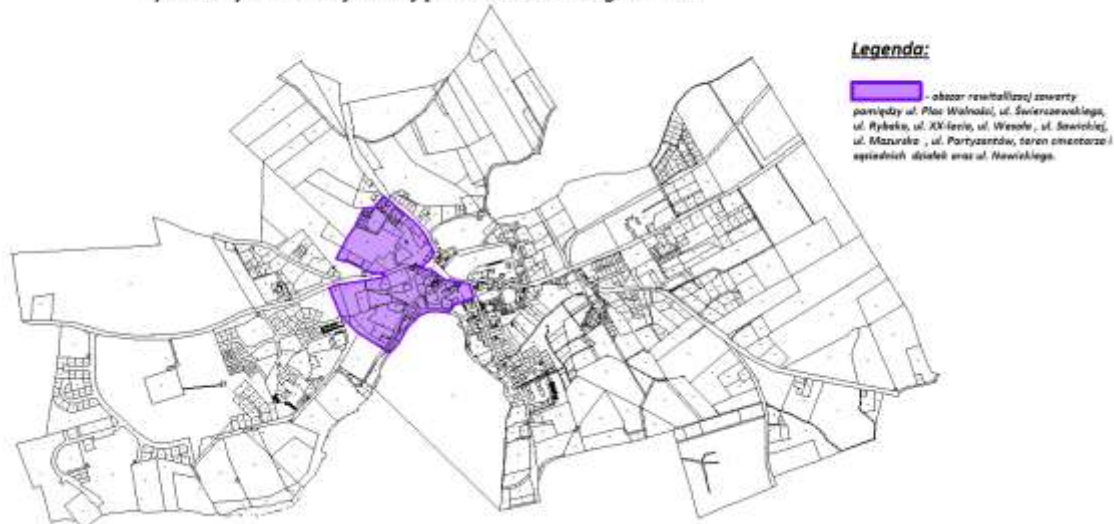
Wartość wskaźnika stopy bezrobocia rejestrowanego w ogólnej populacji mieszkańców jest wyższa od wartości wskaźnika uzyskanego dla całego miasta.

Obszar wyznaczony do rewitalizacji

Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności

Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu

Obszar wymagający rewitalizacji na terenie Rynu obejmuje następujące ulice: Mikołaja Kopernika, Mazurska, Hanki Sawickiej, Tadeusza Kościuszki, Plac Wolności, Partyzantów, Świerczewskiego, XX-lecia, Rybaka, Konrada Wallenroda, Traugutta, Cicha, Lipowa.

Liczba mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego wynosi 673 osoby i stanowi 22,83% mieszkańców miasta Ryn oraz 11,41% Gminy miejsko-wiejskiej Ryn.

Powierzchnia obszaru 31,79 ha, powierzchnia miasta 409 ha oraz powierzchnia gminy miejsko-wiejskiej Ryn 21.120 ha.

Osoby korzystające z zasiłków Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na obszarze rewitalizacji to 31,74% ludności korzystającej z pomocy w całym mieście.

Bezrobotni zamieszkujący obszar rewitalizacji, zarejestrowani w Urzędzie Pracy stanowią 33,02% bezrobotnych w całym mieście, stopa bezrobocia wynosi 7,4%.

Negatywne zjawiska społeczne występujące na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji: bezrobocie, niska aktywność zawodowa, niska aktywność gospodarcza, alkoholizm, wandalizm, niepełnosprawność, problemy osób starszych, problemy opiekuńczo-wychowawcze, problemy rodzin z dysfunkcjami, problemy związane z brakiem miejsc umożliwiających aktywny wypoczynek mieszkańców, migracja mieszkańców, niska jakość życia mieszkańców, brak więzi mieszkańców z miastem, brak możliwości do pełnego zaspokojenia potrzeb w zakresie rozwoju kulturalnego mieszkańców.

3. Opis Zintegrowanych Przedsięwzięć

Lokalizacja
Ryn
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
JUTRO JEST DLA NAS Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Najważniejsze problemy społeczne miasta Ryn : - długotrwałe bezrobocie , unikanie pracy - ubóstwo , obszary dużego zróżnicowanie wśród mieszkańców - uzależnienia : alkohol , używki , hazard , media

- przemoc
- przestępczość , wandalizm (graficiarze)
- zebranie w miejscach publicznych
- emigracja osób w wieku produkcyjnym

Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie)

- młodzież
- osoby bezrobotne
- seniorzy

Sposoby rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Ryn :

- organizacja imprez kulturalnych, koncertów, wydarzeń i zaspokojenie potrzeb rozrywki, kultury
- miejsce spotkań uczestników klubu AA, świetlica koła rencistów i emerytów, świetlica socjoterapeutyczna,
- stworzenie nowych miejsc pracy

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia prowadzone będą działania aktywizacyjne i społeczne pod tytułem: „Jutro jest dla nas – program aktywizacji społecznej dla wybranych obszarów” ukazujące istniejące problemy społeczne , kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania, prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy:

- warsztaty problemowe , seminaria i wyjazdy studyjne
- warsztaty problemowe , seminaria , poradnictwa i wyjazdy studyjne
- warsztaty przygotowania zawodowego
- zajęcia umożliwiające rozwijanie umiejętności i kompetencji życiowych i społecznych
- czynny udział w zajęciach umożliwiających rozwijanie umiejętności i zdolności
- czynny udział w tworzeniu wydarzeń kulturalnych i edukacyjno-rozrywkowych, rekreacyjnych oraz w trakcie realizacji
- działania prowadzące do stworzenia możliwości powstawania działalności gospodarczej, w tym przedsiębiorstw socjalnych
- organizacji spotkań , wspólnej integracji osób wykluczonych społecznie
- tworzenia grup, klubów wspólnych zainteresowań i pasji

- wyłonienie osób z potencjałem tzw. liderów

Współpraca z samorządowymi jednostkami kultury realizującymi zadania własne gminy , polegająca na czynnym zaangażowaniu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów społecznych

Zakres rzeczowy:

Przedmiot zintegrowanego przedsięwzięcia w swej specyfikacji zawiera aktywizację grupy społeczeństwa oraz rewitalizację obiektów na terenie miasta Ryn poprzez :

- wspieranie i nadanie funkcji społecznych , gospodarczych nowo powstałemu Parkowi Edukacji, Rozrywki i Kultury, adaptacja i modernizacja istniejącego budynku głównie poprzez : rewitalizację i rozbudowę budynku byłego przedszkola na siedzibę jednostek kultury (RCK, Biblioteka Publiczna, Klub AA, świetlica socjoterapeutyczna, klub integracji społecznych) oraz rozbudowanie o widowiskową sale z łącznikiem wielofunkcyjnej sali widowiskowej i zagospodarowaniem przyległego terenu, w pomieszczeniach budynku będą przeprowadzane szkolenia, warsztaty i seminaria
- program aktywizacji społecznych przyczyni się do: tworzenia grup, kółek wspólnych zainteresowań, tworzenie wystaw prac twórców, rękodzielnictwa, organizowania imprez kulturalnych integrujących mieszkańców obszarów wykluczonych ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji dzieci i młodzieży oraz osób starszych będących poza rynkiem pracy.

Opis tła i uzasadnienie:

Tereny objęte zintegrowanym działaniem obecnie poddane są dużemu zdegradowaniu, są wykluczone z obszaru funkcjonalności.

Realizacja przedsięwzięć określonych zintegrowanym działaniem przyczyni się do:

- do aktywizacji lokalnego rynku pracy ,
- tworzenie miejsc pracy
- tworzenie miejsc spotkań, integracji, wspólnych zainteresowań, pasji
- organizacja imprez , wydarzeń kulturalnych , wystaw, festiwali
- stworzenie miejsc do podnoszenia sprawności fizycznej, rekreacji, wypoczynku
- usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury.
- rozwój inicjatyw społecznych , wyłonienie liderów
- wspólnych inicjatyw z przedsiębiorcami (działania komplementarne)

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych

Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację
<ol style="list-style-type: none"> 1. Jutro jest dla nas - Rewitalizacja budynku byłego przedszkola i rozbudowa z adaptacją dla działalności kulturalnej , edukacyjnej i innej pn. Park Edukacji, Rozrywki i Kultury (PI 9b), wartość projektu 6.000.000,00 zł 2. Jutro jest dla nas - Projekt aktywizacji społecznej: (PI 9i), wartość projektu 1.000.000,00 zł
Cele zintegrowanego przedsięwzięcia
<p>Rewitalizacja budynku po byłym przedszkolu wraz z adaptacją pomieszczeń dla działalności kulturalnej, edukacyjnej i innej oraz aktywne włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno- zawodowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja lokalnego rynku pracy, - eliminowanie problemów społecznych osób wykluczonych społecznie - większa integracja mieszkańców - zaspokojenie potrzeb w zakresie rozwoju kulturalnego mieszkańców poprzez przebudowę i adaptację budynku po byłym przedszkolu - zwiększenie potencjału turystycznego zdegradowanego obszaru - rozwój kulturalny mieszkańców - usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury. - rozwój inicjatyw społecznych
Zakładane efekty przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> - organizacja imprez kulturalnych, koncertów, wydarzeń i zaspokojenie potrzeb rozrywki , kultury - miejsce spotkań uczestników klubu AA, świetlica koła rencistów i emerytów, świetlica socjoterapeutyczna, - powstanie miejsc edukacji zawodowej , inkubatorów umiejętności , miejsc w których uczestnicy będą się uczyć jak zakładać firmę - miejsce integracji osób starszych i niepełnosprawnych i wykorzystanie ich potencjału - poprzez efektywne uczestnictwo zwiększy szanse na zatrudnienie - powstanie nowych miejsc pracy
Beneficjent/Beneficjenci
<ul style="list-style-type: none"> - Gmina Ryn - podmioty gospodarcze
Jednostka zarządzająca/koordynująca

Gmina Ryn
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
1) trwają prace projektowe 2) przeprowadzona analiza problemów społecznych przy udziale mieszkańców z wstępną koncepcją projektu i jego realizacji
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2014-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia - 7.000.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
1. Budowa wioski historycznej (krzyżackiej) 2. Modernizacja istniejących obiektów na potrzeby Browaru Mazurskiego- inicjatywa przedsiębiorców 3. Projekt Cyfrowe Mazury – cyfryzacja w instytucjach publicznych
Lista rezerwowa projektów
1. Rewitalizacja amfiteatru nad jez. Ołów wraz z infrastrukturą towarzyszącą aktywnemu wypoczynkowi, PI 9b, okres realizacji 2016-2020, wartość projektu - 3 000 000 zł

Lokalizacja
Ryn
Nazwa Zintegrowanego Przedsięwzięcia
WSPÓLNA PRZESTRZEŃ Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu.
Opis Zintegrowanego Przedsięwzięcia – przedmiot przedsięwzięcia, zakres rzeczowy, krótki opis tła i uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia
Najważniejsze problemy społeczne miasta Ryn: - długotrwałe bezrobocie, unikanie pracy - ubóstwo , obszary dużego zróżnicowanie wśród mieszkańców

- uzależnienia: alkohol, używki, hazard, media
- przemoc
- przestępczość, wandalizm (graficiarze)
- żebranie w miejscach publicznych
- emigracja osób w wieku produkcyjnym

Problemy społeczne dotyczą w znacznej mierze następujących grup społecznych (wykluczonych społecznie)

- młodzież
- osoby bezrobotne
- seniorzy

Sposoby rozwiązywania problemów społecznych na terenie miasta Ryn:

- warsztaty i szkolenia mieszkańców tych obszarów ukazujące istniejące problemy społeczne, kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania, prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy.
- tworzenie miejsc spotkań, integracji, wspólnych zainteresowań, pasji
- organizacja imprez, wydarzeń kulturalnych, wystaw, festiwali
- usunięcie barier architektonicznych i umożliwienie mieszkańcom bez względu na wiek korzystanie z infrastruktury.
- wspólne inicjatywy z przedsiębiorcami

W ramach zintegrowanego przedsięwzięcia prowadzone będą działania społeczne pod tytułem „Wspólna przestrzeń” ukazujące istniejące problemy społeczne, kierunki, sposoby i metody ich rozwiązywania, prowadzące poprzez ich rozwiązanie do poprawy jakości życia i w sposób pośredni do powstawania nowych miejsc pracy:

- wyłonienie grupy osób dotkniętych problemami społecznymi (wymienionymi wyżej) na obszarze przedsięwzięcia.
- Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rynie oraz Powiatowym Urzędem Pracy w Giżycku. Jednostki te wykorzystując instrumenty aktywizacji bezrobotnych oraz inne (prace z psychologiem, socjologiem) ukierunkują osoby do nabywania określonych umiejętności zawodowych
- organizowanie warsztatów zawodowych, dzięki którym osoby z problemami społecznymi nabywają umiejętności praktyczne i określone kompetencje zawodowe
- uczestnicy będą czynnie uczestniczyć w przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć

infrastrukturalnych dla poprawy przestrzeni publicznej z wykorzystywaniem nabywanych umiejętności podczas aktywizacji zawodowej,

- po zrealizowaniu będą pracować na wybudowanej infrastrukturze, jako pracownicy zarządzający i obsługujący .

zakres rzeczowy:

-rewitalizacja zabytkowej wieży ciśnień z odnowieniem zewnętrznej elewacji, wnętrza wraz z węzłem sanitarnym oraz innymi elementami do wykorzystania potencjału rewitalizowanej wieży jako punktu widokowego,

- pomieszczenia wieży będą miejscem prowadzenia działalności gospodarczej

-zagospodarowanie przestrzeni w obszarze ulic: Rybaka i Hanki Sawickiej poprzez stworzenie placów o powierzchni 6784 m², jako miejsc spotkań i wypoczynku oraz jednocześnie umożliwiające dostęp do obiektów użyteczności publicznej, budowa małej architektury,

-remont elewacji, dachów oraz części wspólnych budynków (stolarki okiennej, drzwiowej, instalacji wodno-kanalizacyjnej, gazowych, elektrycznych), uporządkowanie istniejącego terenu poprzez budowę miejsc spotkań, integracji, placów zabaw, skwerów, zieleńców, poprawa jakości życia mieszkańców poprzez uporządkowanie istniejącego terenu oraz poprawa stanu technicznego budynków i stworzenie miejsc spotkań mieszkańców (budynki przy ul. Partyzantów, Albina Nowickiego, Mikołaja Kopernika, Tadeusza Kościuszki - w obszarze objętym rewitalizacją)

Opis tła i uzasadnienie:

Tereny objęte zintegrowanym działaniem obecnie poddane są dużemu zdegradowaniu, są wykluczone z obszaru funkcjonalności.

Realizacja przedsięwzięć określonych zintegrowanym działaniem przyczyni się do rewitalizacji obiektów i obszarów oraz do nadania utraconych funkcji społecznych i nadanie nowych, uporządkuje przestrzeń publiczną obszaru ulic Rybaka i Hanki Sawickiej wzmocni więzi międzyludzkie i sąsiedzkie, poprawi wizerunek i estetykę obiektów objętych rewitalizacją i terenów do nich przyległych, umożliwi aktywne spędzanie czasu oraz do aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Realizacja przyczyni się do wzrostu świadomości mieszkańców dotyczący konieczności dbania i zachowania porządku na obszarach rewitalizowanych, zachowania wartości historycznych i kulturowych tego obszaru, jak również przyczyni się do ożywienia gospodarczego i utożsamiania się mieszkańców z miastem.

Wyszczególnienie poszczególnych projektów wchodzących w skład zintegrowanego

przedsięwzięcia ze wskazaniem ich wartości całkowitej oraz osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020 w ramach których planowane jest uzyskanie dofinansowania na ich realizację

1. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja wraz ze zmianą przeznaczenia wieży ciśnień (PI 6c), wartość projektu 1.500.000,00 zł
2. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja przestrzeni publicznej poprzez stworzenie placów ze strefą zieleni i małej architektury w obszarze ul. Rybaka i ul. Hanki Sawickiej (PI 9b), wartość projektu 7.500.000,00 zł
3. Wspólna przestrzeń - Rewitalizacja budynków komunalnych oraz stworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej wokół tych budynków (PI 9b), wartość projektu 2.300.000,00 zł
4. Wspólna przestrzeń - Aktywizacja społeczna mieszkańców rewitalizowanego obszaru (PI 9i), wartość projektu 1.000.000,00 zł

Cele zintegrowanego przedsięwzięcia

- Uporządkowanie przestrzeni przyległej do obiektu użyteczności publicznej na obszarze ul. Rybaka i Hanki Sawickiej wraz z małą architekturą i obszarem zieleni, utwardzenie terenu pod organizowane w przyszłości imprezy i wydarzenia kulturalne
- Nadanie funkcji edukacyjnej ,historycznej i rekreacyjnej dla obiektu pełniącego rolę wieży ciśnień,
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego
- Aktywizacja lokalnego rynku pracy

Zakładane efekty przedsięwzięcia

- Stworzenie miejsc spotkań i integracji osób bezrobotnych uczestniczących w zajęciach aktywizujących, stworzenie miejsc rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców i turystów
- Zagospodarowanie terenu w obszarze ul. Rybaka i Hanki Sawickiej, który umożliwi komunikację osób niepełnosprawnych do obiektów użyteczności publicznej
- Zagospodarowanie przestrzeni, która zapobiegnie degradacji i zniszczeniu obiektu o wysokiej wartości historycznej i zabytkowej
- Uporządkowanie istniejącej przestrzeni oraz poprawa stanu technicznego budynków komunalnych, stworzenie miejsc spotkań i integracji, place zabaw
- Powstanie nowych miejsc pracy

Beneficjent/Beneficjenci
- Gmina Ryn - wspólnoty mieszkaniowe - spółdzielnia mieszkaniowa
Jednostka zarządzająca/koordynująca
Gmina Ryn
Stan zaawansowania prac przygotowawczych
1) wstępna koncepcja 2) wstępna koncepcja 3) trwają prace projektowe 4) – 5) przeprowadzona analiza problemów społecznych przy udziale mieszkańców z wstępną koncepcją projektu i jego realizacji
Przewidywany okres realizacji zintegrowanego przedsięwzięcia
2014-2020
Budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia
Całkowity budżet Zintegrowanego Przedsięwzięcia - 12.300.000,00 zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia
- środki własne; - środki EFRR; - środki EFS.
Możliwe przedsięwzięcia komplementarne
1. Projekt Cyfrowe Mazury – cyfryzacja w instytucjach publicznych 2. Adaptacja budowli nad jez. Ryńskim na potrzeby karczmy „ Smaki Rynu” inicjatywa przedsiębiorców 3. Adaptacja istniejącego zajazdu „ Pod kasztanami” na potrzeby całodobowego pobytu seniorów - inicjatywa przedsiębiorców 4. Modernizacja dróg w sieci dróg miejskich w Rynie.

Zestawienie Zintegrowanych Przedsięwzięć zgłoszonych do realizacji w ramach Programu

Lista podstawowa

Lp.	Miasto	Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia
1.	Barczewo	Przywrócenie funkcji społecznych i gospodarczych Starego Miasta w Barczewie
2.	Bisztynek	Poprawa warunków centrum Bisztynka w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym
3.		Utworzenie centrum integracji społecznej
4.	Biskupiec	Ponadlokalny program rewitalizacji sieci miast Cittaslow w zakresie miasta Biskupiec
5.	Dobre Miasto	Innowacyjna rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni Dobrego Miasta główną szansą na zwiększenie perspektyw życiowych mieszkańców zagrożonych wykluczeniem
6.	Gołdap	Aktywizacja społeczności lokalnej w Gołdapi
7.		„Pod dobrymi skrzydłami” – rozwój systemu wsparcia rodzin w Gołdapi
8.	Górowo Iławeckie	Górowo Iławeckie zdobywa nowe kwalifikacje. Budowanie aktywnych postaw na rynku pracy dorosłych oraz zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży
9.	Lidzbark Warmiński	Ośrodek aktywizacji zawodowej
10.		„Jestem stąd” - Integracja społeczno-kulturalna mieszkańców w oparciu o tożsamość miasta
11.		Bema, Wiejska, Kalinowskiego – społeczno – gospodarcza rewitalizacja peryferiów miasta
12.	Lubawa	Utworzenie Centrum Aktywności Społeczno-Zawodowej w Lubawie
13.	Nidzica	Nidzica razem aktywnie
14.	Nowe Miasto Lubawskie	Nowe Miasto Lubawskie miastem dobrego życia dzięki aktywnym mieszkańcom
15.	Olsztynek	Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Ucz się w ruchu”
16.		Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne polegające na wdrożeniu profilaktyki raka szyjki macicy
17.	Pasym	Ożywienie społeczno-gospodarcze Pasymia
18.	Reszel	Wzrost kapitału ludzkiego poprzez rewitalizację części miasta Reszel
19.	Ryn	JUTRO JEST DLA NAS - Aktywizacja lokalnego rynku pracy poprzez rewitalizację obiektów oraz zagospodarowanie przestrzeni wybranych miejsc miasta z likwidacją barier dostępności
20.		WSPÓLNA PRZESTRZEŃ - Rewitalizacja zdegradowanych obszarów w celu przywrócenia i nadania nowych funkcji społecznych – z aktywizacją mieszkańców tego terenu

Lista rezerwowa

Lp.	Miasto	Nazwa zintegrowanego przedsięwzięcia
1.	Bisztynek	Poprawa mobilności mieszkańców poprzez nadanie walorów funkcjonalnych i estetycznych przestrzeni publicznej
2.	Górowo Iławeckie	Wzmacnianie kompetencji społecznych mieszkańców Górowa Iławeckiego
3.		Tradycyjne zawody regionu jako szansa powrotu na rynek pracy w Górowie Iławeckim
4.	Lubawa	Profilaktyka zdrowotna dzieci
5.		Rewitalizacja wybranych obszarów w Lubawie
6.	Nowe Miasto Lubawskie	Aktywna i twórcza młodzież w Nowym Mieście Lubawskim
7.	Olsztynek	Zintegrowane Przedsięwzięcie Rewitalizacyjne „Punkt poradnictwa pracy, doradztwa zawodowego i prawnego”